

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 11.

V Ljubljani, v soboto 15. januarija 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor kranjski.

(Enajsta seja, 15. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se razdelé došle vloge.

Dr. Mošé poroča v imenu finančnega odseka o računskem zaključku deželnega zaklada za leto 1885, pri katerem je za 33000 gold. več došlo, kakor se izdalo. Gotovine je ostalo 66813 goldinarjev 66 kr., zastankov 290.019 gold. 82 kr., v kapitalih ima dežela 874.250 gold., v posestvih vrednost 84.400 gold., v inventaru 12.989 gold. 28 kr. Vsa imovina toraj znaša 1.328.472 gold. 76 kr. Dolgov je v končnih zastankih 166.109 gold. 55 kr. toraj se v primeri s skupno imovino kaže končna imovina 1.162.363 gold. 21 kr. V primeri z imovino koncem leta 1884, ki je znašala 1.155.233 gold. 8 1/2 kr., se je toraj povežala za 7130 gold. 12 1/2 kr. Ta zaključek se odobri, ter se ob enem sprejme že lani od dr. Bleiweisa nasvetovana in sprejeta resolucija, da se morajo v računskem zaključku natančno objavljati vse deželnim uradnikom dovoljene nagrade in podpore.

Dalje poroča o zaključku zemljiščno-odveznega zaklada za l. 1885, iz kterega je razvidno, da se je koncem l. 1885 primankljej tega zaklada, oziroma deželni dolg za opravila zemljiške odveze zmanjšal za 226.252 gold. 89 1/2 kr. Koncem l. 1884 je namreč znašal 6.092.413 gold. 49 1/2 kr., koncem l. 1885 pa 5.866.160 gold. 60 kr. Tudi ta račun se odobri. Ob enem se sprejme resolucija, s katero se računskemu uradu naroča, računске izkaze v prihodnje pa zgledu družih dežel vravnovati.

Tretja točka je bilo poročilo finančnega odseka o končni vredbi najnižje dopuščene priklade za zemljiško-odvezni zaklad. Poročevalec dr. Mošé v imenu finančnega odseka predlaga:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se nalaga ter se pooblaščuje:

1. Da temeljito razjasnovaje pravno stališče, ter ob jednem naglaševaje gospodarstveno deželno bēdo prosi c. kr. vlado, da v predruženje dogovora z dné 29. aprila 1876 (zak. od 8. majnika 1876 drž. zak. št. 72) gledé konečnega uravnanja minima priklade na neposrednje davke za zemljiščno-

odvezni zaklad tako privoli, da se ta s 15% na polni predpis vseh neposrednih davkov določi, — da potem dotični dogovor pri obveljanji določbe sklene, da ostane tudi v prihodnje predruženje tega minima odvisno od slučajne spremenitve splošnih merodajnih dačnih postavkov, — kakor da pridobi pritrjenje visocega državnega zastopstva in Najvišjo sankcijo za to sklenjeno priklado na neposrednje davke.

2. Da v slučaju, ko bi te privolitve ne bilo mogoče doseči, dotični dogovor sklene z ustanovljenjem minima na 16% neposrednih davkov.“

Pri splošnji obravnavi govori poslanec Lukman, ter spominja na dotično obravnavo v zadnjem zasedanju, ter ob enem vpraša vladnega zastopnika računskega svetovalca Golfa, od kod da to pride, da redni davki padajo, izvanredni se pa povežujejo? G. Golf odgovarja, kolikor nam ga je bilo mogoče umeti, da prihaja to od tod, ker je včasih več, včasih manj elementarnih nezgod in neviht, vsled kterih se mora nekaj zemljišnega davka odpisovati in da je podlaga za preračunjene davka čisti donesek. Gori omenjeni predlogi se potem sprejmo brez premembe. (Dotično poročilo finančnega odseka, iz kterega je razvidno, da dežela za zemljišno odvezo plačuje več, kakor je po dotični pogodbi z državo prav za prav dolžna, bodemo v prihodnji številki objavili.)

Za njim poroča baron Švegelj o pomanjkanji prostorov v bolnišnici in blaznici, ter v imenu finančnega odseka nasvetuje, da naj deželni odbor naslednje reči prevdaria in prihodnjemu deželnemu zboru poroča:

1. V blaznici na Studencu naj bi se dozidala dva trakta, vsak za 36 bolnikov.

2. Vsi blazni, ki so v stari blaznici pri sedanju bolnišnici, naj se pošljejo na Studenec; prostori stare blaznice naj se pa porabijo za navadne bolnike, zlasti za opazovalne sobe in za sobe I. in II. razreda za plačujoče bolnike.

3. Bolnišnica na Poljanah naj bi se odpravila in poslopje prepustilo prisilni delavnici, vendar pa bi se moralo skrbeti, da se za kužne bolnike napravi poseben oddelek.

4. V bolnišnici naj se napravi novo kopališče in prostor za desinficiranje.

Pri splošnji razpravi se oglasi dr. Bleiweis

in omenja, da je blaznica dozdej zadostovala, samo prostorov je imela premalo. Nasprotniki so strašili prebivalstvo, da bode treba 300.000 gld., ako se prične zidati blaznica. To se ni zgodilo. Govornik omenja, koliko se je za blaznice storilo na Tirolskem in Moravskem, koliko nameravajo za njo izdati na Goriškem. Pri nas je zdaj že 100 bolnikov več, kakor l. 1876. Že zdavnej bi bila morala dežela storiti svojo dolžnost, pa je ni in je tudi ni mogla. Zdrava misel je, bolnišnico na Poljanah prepustiti prisilni delavnici. Dotična hiša za bolnišnico nikakor ni pripravna, ima silno nizke sobe, je sploh jako tesna. Tudi ljudje zmirom prosijo, da naj se bolnišnica od tam prestavi kam drugam. Denar, ki ga bo prisilna delavnica plačala za to hišo, se bo lahko porabil za zidanje in poprave v splošnji bolnišnici. V blaznico sicer po nameravanem razširjenju ne bo mogoče sprejeti več bolnikov, kakor 72, kterih imamo pa 70 že v stari blaznici. Toda veliko se bo doseglo, ako se bodo mogli mirni blazni spraviti v poseben oddelek, besni pa v poseben. Stara bolnišnica se bo po izpraznjenju obrnila za opazovalen oddelek in za plačujoče bolnike. Oddelek za kužne bolezni se bode moral pa na vsak način delati zunaj mesta, ker so sicer strežniki v nevarnosti, da se okužijo in bolezen zanesó v bolnišnico. Prezidanje bo stalo veliko ali ne toliko, kakor je rekel g. poročevalec. Po njegovi misli bo zadostovalo 70.000 gl. Vsega, kar poročevalec želi, sedaj dežela ne more storiti, čez 10 let se bode zopet kaj zgodilo. On toraj podpira predloga finančnega odseka.

Dr. Vošnjak pravi, da kot zdravnik bi podpiral nasvete finančnega odseka in bi skoraj še več zahteval, kot oskrbnik deželnega premoženja pa ne vé, bode li deželi mogoče vse to storiti. On si kot odbornik ni upal kaj takega priporočati, ali ker je zdaj deželni zbor reč vzel v roke, bo deželni odbor storil svojo dolžnost. Ni res, da bi dežela kranjska najmanj storila za svoje bolnike, kakor je trdil baron Švegelj. Ona stori med vsemi južnimi deželami v tem oziru največ, ker ne skrbi samo za domače, ampak tudi za bolnike Kranjske v drugih deželah. Že zdaj se v ta namen potrebuje 11 odstotkov deželnih priklad. Ako naše bolnišnice niso vzorne, so enake tudi drugod, n. pr. v Trstu, kjer so bogateji.

LISTEK.

„Pro Slavia“ ali nekaj o beneških Slovencih.

(Dalje.)

Vsled tega deloma posilnega, deloma mirnega naseljevanja je bila friulska pokrajina posejana z mnogimi slovenskimi naselbinami, zlasti med Korminom in Taljmentom (reka, ki meji friulsko naréčje od beneške italijanščine). Posebno gosto naseljeni so bili Slovenci okoli trga Belgrada. Zato so še zdaj imena selišč v kljub nerodnemu furlanskemu pokvečenju slovenske korenike, druge so bile pa v teku časa tako pokvečene, da jih ni več od prvotnih spoznati. Ker so te, če tudi goste, naselbine bile od jedra narodovega predaleč vùn potisnjene in so bile obdane od friulskih vasi, s kterimi so morale občevati, so polagoma zgubile svojo narodnost in narodni jezik, ter kot spomin na tisto so ostala

imena krajev, ktera so se pa spremonila v laške končnice ter oblekla laško nošnjo. V teh polaščenih krajih friulske ravnine je še zdaj najti sled prededov slovenskih, ker v tistih krajih in vaséh je sedanji zárod bolj mirnega in rahlega značaja, s kterim se odlikuje od ostalih Furlanov.

Bržkone so se Slovenci špeterskega okraja še pred naselili po tistih hribih, ali vsaj v istem času, kakor oni v friulski ravnini; ti so došli čez Predil iz Koroškega ter se ustanovili po gričih nad Čevdatom in prek tega tje v Rezijo. Ti so morali pripoznati longobardsko gospodarstvo ter jim plačevati „danak!“ Ker so ti skupno bivali in niso bili prav ločeni od onih rojakov onstran planin, zato so si ohranili in še vedno hranijo svoj (narodni) značaj in slovenski jezik. Reči je pa treba, da oni se dovolj še zdaj trdno držijo svoje narodnosti, — kar pa ne more nikakor Italiji škodovati; — in, akoravno so oni v svojo škodo primorani po naravni legi njih zemlje občevati s svojimi furlanskimi sosedi in njih bližnjimi trgi in središčem friulskim, z Čevdatom in Vidmom, vendar v kljub tej neugodni

okolščini hočejo nekteri trditi, da se je meja med Lahi in Slovenci v teku toliko stoletij le neznatno premaknila, — seveda le v škodo Slovencev, — kteri bivajo še zdaj blizo ob isti črti, kjer so bili njih pradedi postavili vtrjene gradove nasproti longobardskim in bavarskim gospodom, in kteri so jih hotli popolnoma podjarmiti, kar se jim pa ni posrečilo; ker ohranili so si tudi nasproti bivši beneški republiki velike svoboščine, tako, da je veljala beneška Slovenija za nekako državico v državi do blizo tega stoletja.

Sicer je njih dolgoletna zgodovina malo znana, ker listine so se večinoma pozgubile. Sklenena je pa z ono vse Furlanije. Najpred so bili oni podvrženi vojvodom friulskim, potem patrijarhom (oglejskim); vladali so se sami, kakor rečeno, z lastnimi postavami, enako samoupravni državici. Potem so se vdali s Furlanijo skupaj beneški republiki, ktera spoznavajoča važnost ozemlja, ktero so posedovali, ter njih junaštvo in skušeno zvestobo, je ravnala z njimi z odličnim ozirom, pustivši jih, da so se sami vladali, ter jih je oprostila mnogih

V bolnicah se je preteklo leto v 10. mesecih po novem tarifu prihranilo skoraj 4000 glđ. Toraj misli, da bode mogoče brez novih priklad vse storiti, kar nasvetuje finančni odsek. Samo na to morda se bo mislilo, da se bo žganje še malo bolj obdačilo.

Tudi baron Apfaltrern je zavračal poročevalca, rekši, da mu je žolč zavrel, ko je slišal očitane, da bi se za bolnike premalo storilo. Dežela storila je veliko več, kakor bi bila morala. Tudi zdaj se zgodi za podporo nesrečnežev in popravo škod toliko, da se čudi, kako dežela že zdavnej ni prišla na boben. Zakaj vlada dežele bolj ne podpira? in zakaj se v ta namen ona vsaj ne prosi? Kdo je v prvi vrsti dolžan skrbeti za bolnike, ali ne občine? Kje ima Ljubljana svojo bolnišnico? Na Štajarskem je več takih bolnišnic; Gradec in druga mesta imajo svoje zavode. Vlada naj toraj najprej prijemlje občine, potem še le deželo, ako ni zadovoljna s tem, kar dežela stori za bolnike. Tudi naj blagovoli deželi nakloniti dohodke kake dobrodolne loterije. Gledé nasvetov pa priporoča, da naj se le to zgodi, kar je neobhodno potrebno, drugo pa naj se opusti.

Deželni predsednik baron Winkler zavrača predgovornika, da je vlada stavila svoje predloge, pa se ne srčila nad deželnim zastopom. Občine ne morejo napravljati lastnih bolnišnic in preskrbljevati svojih bolnikov, ker so za to preslabe. Naj se sprejme njegov načrt novega občinskega reda, pa se bo z družinimi močmi tudi za belnike več moglo zgoditi. Dohodke dobrodolne loterije je bila vlada že pred 10 leti deželi podarila, ako se zopet obrnejo s prošnjo do cesarja, se bode morda še kaj podarilo.

Dr. Bleiweis zavrača barona Apfaltrerna, rekši, da bodo vsi radi glasovali, da naj bi se prosila država še enkrat za donesek kake dobrodolne loterije, ako stavi tak predlog. Sicer pa so ti doneski že za veliko let naprej obljubljeni in Bog vé, kdaj bi prišli na vrsto.

Baron Apfaltrern se še enkrat oglasi in priporoča, da naj se predlogi finančnega odseka zavržejo. Gledé novega občinskega reda omenja, da je človeško delo, ki ga je treba še pretresati; tudi ne vé, je-li sedanji občinski red res tako slab, da bi se ne moglo nič zgoditi zlasti v večjih krajih in mestih. Tudi se bo morda bolnišnica prestavila kam drugam. Toraj naj se sprejmó predlogi deželnega odbora, katerim naj se še pridene, da naj deželni odbor prevdarja, bi li ne bilo prav sedanjo bolnišnico prodati in novo bolnišnico zidati? Po konečni besedi poročevalca se predlog barona Apfaltrerna zavrže in sprejme nasvet finančnega odseka.

Druge točke, ki so stale na dnevnem redu, se odstavijo za prihodnjo sejo, in se obravnava le še poročilo gospodarskega odseka gledé priklad, ki jih prosijo razni cestni odbori. Sprejmó se naslednji predlogi:

„I. Okrajnemu cestnemu odboru Črnomeljškemu in Ribniškemu se dovoli, da sme leta 1887 v svojem cestnem okraju pobirati 15% priklado na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred v ta namen, da se pokrije v proračunu za l. 1887 izkazana potrebščina.

II. Deželni odbor se pooblasti, da dovoli:

1.) Okrajnemu cestnemu odboru Žužemperškemu pobiranje 15% priklade,

naklad (davkov), ktere so morali nositi ostali friulski prebivalci.

Tako je bivalo do vničenja beneške republike pod Napoleonom l. 1797; tedaj so spadali, ker je bila potegnena meja italijanskega kraljestva do Soče, tudi oni k istemu kraljestvu do l. 1815. Odsihmal pa z Lombardo-beneškim kraljestvom h Avstriji do l. 1866. Da so se l. 1848 — 1849 tudi oni z ostalimi Lahi deloma spuntali, podpihovani in izgojeni v laškem duhu in težnjah, ker so pod Avstrijo zgubili svoje stare svoboščine, ni sicer nobeno čudo, kakor sem navedel vzroke v „Slov.“ 1884, ko je prišla na svitlo znana knjiga: „Slavia italiana“ od K. Podreke, odvetnika, 1884, v Čevdatu. Po odstopu beneškega kraljestva v kljub znane zmage pri Custozzi in Visu, so prišli kot v okviru istega kraljestva h Italiji, hoté ali nehoté.

(Konec prih.)

2.) okrajnemu cestnemu odboru Radoljškemu 14% priklade,

3.) okrajnemu cestnemu odboru v Ložu 15% priklade,

4.) okrajnemu cestnemu odboru Idrijskemu 13% priklade na vse naposrednje davke z izvanrednim nakladom vred v isti namen, kakor ad I, toda še le potem, kader bodo načelnštva navedenih cestnih odborov prošnje za dovoljenje priklad dopolnila z dokazi o izvršenem razglašenju dotičnih sejnih sklepov,

5.) cestnemu odboru v Logatecu 20% priklade.

III. Deželni odbor se pooblasti, da onim okrajnim cestnim odborom, ki z 10% priklado na neposrednje davke ne bi mogli pokriti potrebščine za l. 1887, pri dokazani potrebi in na podlagi pravilno sestavljenega proračuna dovoli znotraj postavnih med priklade nad 10% ter da ukrene potrebno zaradi pobiranja dovoljenih priklad.

IV. Deželni odbor se pooblasti, da okrajnemu cestnemu odboru v Ložu potem, ko je izvršil dotične poizvedbe po deželnem inženirju na lici mesta, in sicer po enej strani z ozirom na najdeno stanje cesta tega okraja ter da je konstatovano, da okrajni cestni odbor z manjšo množino gramosa, kakor ga je proračunal, leta 1887 te ceste ne more vzdržati v dobrem stanju in po drugej strani z ozirom na dotične, pri deželnem zakladu na razpolaganje stoječe novce dovoli in izplača podporo do najvišjega zneska 1500 glđ.“

Baron Apfaltrern in Dežman ugovarjala sta IV. predlogu, pa Detela ga je zagovarjal rekši, da se zdaj ne smejo zapustiti odbori, ko so se začele ceste zboljševati, ampak se morajo podpirati, da bo delo dovršeno popolnoma in ne popuščeno na polovici.

Ob dveh popoldne se seja sklene in prihodnja seja napové za torek 18. t. m.

● socijalnem vprašanji.

Prečast. g. Linški škof, dr. E. M. Müller, govoril je nedavno pri občnem zboru Linškega katoliško-političnega bralnega društva jako pomenljiv govor o socijalnem (družbinskem) vprašanji, iz kterege sledeče povzamemo:

Dandanašnji je v očitnem življenji mnogo vprašanj, ktera tirjajo hitre pa vgodne rešitve. Med te prištevamo tudi „socijalno vprašanje“, o katerem se večkrat čuje, da nam z vso silo trka na duri. In to se trdi po pravici. Obupajoči klici revežev, ki nam dan na dan prešinjajo srce, pa grom dinamita, ki nam sedaj pa sedaj pretresa srce, nas tega prepričajo. „Temu nasproti se mora nekaj storiti“, slišati in čitati je zato stokrat in stokrat. Pač res, zgoditi se mora nekaj! Kaj pa?

Socijalno vprašanje, gospôda moja, je zapleteno vprašanje, in obsega mnogo strani, mnogo vrst družbinskega življenja. Baviti se mora z delavci, obrtniki, s kmeti, z gospodarji itd. Kdor bi hotel to vprašanje obravnavati in ga povoljno rešiti, moral bi se toraj posamič baviti z raznimi stanovi človeške družbe, potrebnimi pomoči, vsakemu posebej kazati pomočke, in mu tudi v dejanji pomoč skazovati. ¹⁾ Vendar, pred vsem je potrebno, da si vsakdo, hoteč reševati to vprašanje, postavi pred oči pravi vzrok današnjih slabih časov. Kakor zdravnik bolnika povpraša po vzroku bolezni, tako mora tudi družbinski zdravnik povpraševati, kaj je povzročilo slabe razmere v človeški družbi?

I. Kaj je vzrok slabih časov?

Najiminitnejši vzrok, globok vir vseh družbinskih bolezni dandanašnjega časa je, ker je človeške družbe velik del odpovedal se krščanskemu mišljenju, kar z žalostjo opazujemo zlasti v razmerji gospodarjev do delavcev. Še natančneje in bližje pa označimo vzrok današnjih slabih časov, če pravimo, da so iskati korenine vseh bolezni in slabosti družbe človeške v odpadu človekovem od Boga, našega najvišjega namena, za kterege smo vstvarjeni in h kateremu priti bi se morali na vso moč prizadevati. Mojstri protikršćanskih družbinskih nauk pa stavijo človeku kot najvišji namen: doseči srečo na zemlji, v svetnem veselji, v vživanji svetnem in mesenem — kakor bi ne bilo razun zemlje tudi

¹⁾ „Slovenec“ je že pisal „Kmetom v pomoč“. Pisati hoče tudi, če Bog dá, kmalo „Obrtnikom v pomoč“. Tudi delavcev ne bode pozabil. Le naj se z družinimi močmi tudi stori, kar je mogoče!

nebes, in nič boljšega, nič višjega, kakor poželenje in nasičenje poželenja.

Francoski socijalisti so ustanovitelji ter učitelji te „šole“, očetje in voditelji družbe, ki ima namen: nasičenja mesene poželjivosti.

St. Simon († 1825) pravi: Človeku namen je vživanje na zemlji. — Krščanska vera je bila dobra v prejšnjih časih, ko je še trebalo zatajevati ter tolažiti se z nebesi, sedaj pa, v času velikanskega napredka človeške družbe, je vera Kristusova nepotrebna; ni treba več zatajevati se; marveč telo se mora vseh spon oprostiti, mesu treba služiti, na zemlji nebesa imeti.

Karol Fourier († 1837) uči, da je človeku zadnji namen vsestransko nasičenje raznih želj. V to pa je treba seveda skupnega blagostanja. V ta namen se morajo vsi ljudje združiti v „harmonično družbo“ v delavskih zadrugah, v kterih je vse prosto. Zato se mora tudi zakon odpraviti.

Štefan Cabet († 1856) tají nebesa in pekel. Družbo človeško hoče osrečiti v komunistični ljudovladi, kjer se bo skupno delalo, pa skupno vživalo.

Proudhon (r. 1809, † 1865), najslabši med vsemi, bogokletno pravi, da je hudo Bog sam (Dieu c'est le mal). Človeku veljá: Pomagaj si sam; pa samo do tega imaš pravico, kar si z delom pridobil. (Labor tantum tribuit jus et habet jus.) Demokrati so cvet človeške družbe; le oni morejo pomagati človeški družbi k blagostanju in sreči.

Tudi nemška socijalista Lassalle in Marx ne pripoznata nič višjega kot tvarinsko srečo in časno blagostanje. Lassalle imenuje delavce „skalo, na kteri se mora sozidati cerkev današnjega časa.“ Žal Bog, da je nemško modroslovje s svojim tvarinarstvom veliko pripomoglo k nespametnim in krivičnim zahtevam socijal-demokratov. Njih glavni organ Lipsijski „Der Volksstaat“ je pisal 26. marcija 1873: „Internacionala (nemška) je domače dete, kajti porodila se je po nemškem modroslovju.“ Prav res! Pruski „Kulturkampf“ so zato demokrati prav srčno odobraval. Liebknecht je dejal na socijalističnem svetovnem zboru v Gentu meseca septembra 1877 med glasnim odobravanjem mnogoštevilnih slušateljev: državni kanclar osvoboja s svojim „kulturkampom“ socijaliste najmogočnejših in najvplivnejših nasprotnikov — ultramontancev. V tem se vidi ob enem očitno spoznanje, da more edino le sv. cerkev, pa tudi le popolnoma prosta cerkev, ukrotiti zver socijalizma. ¹⁾

Zaznamoval sem že koj s početka odpad od Boga, najvišjega namena in konca našega, kot najglobokejši vir družbinskih bolezni. In to sem dokazal z nauki najglasovitejših učiteljev in načelnikov socijalizma. Pokazati mi je še, da je ta odpad, ta apostarija („apostatatare a Deo“, Eccli. 10, 14.) v istini korenina, vir, pravi vzrok, da se človeški družbi slabo godi.

To dokazati, ni težko. Treba mi je le iz označenih nauk izvajati posledice. V teh, častita gospôda, bote spoznali žalostne pojave, ktere skoraj povsod lahko opazujemo, če si stavimo pred oči dejanske razmere velikega obrtnika, kapitalista, do svojih delavcev. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. januarija.

Notranje dežele.

Kaj je novega v naši državi? Marsikaj, in vse je silno pomenljivo. Vojni minister je ukazal, da se bodo letos vsi tisti novaki, ki so bili potrjeni, pa se niso vže v jeseni poklicali k svojim oddelkom, vže 20. februarja klicali in ne še le 1. aprila na vojaško izobraževanje in vežbanje. — Južno-ogrski pooblaščenec rudečega križa, ki je svoje dni vodil kolono rudečega križa na Bolgarskem, baron Bela Ambrozy odšel je v Galicijo, da se podučí o ondanšnjih prometnih razmerah in pa da si ondi svet ogleda. Vse to že precej po smodniku diši.

V kakem razmerji smo z Rusijo? „Pester Lloyd“, ki je Bismarkov govor do dobrega preštudiral, pravi, da prav v takem, kakor Nemci s Francozi. Vsak dan lahko puška počí. Da, Bismarkove besede, ki jih je spregovoril o razmerju nemško-francoskem, popolnoma o Avstriji veljajo, če si povsod na mestu „Nemčije“ mislimo „Avstro-Ogerska“ in mesto „Francije“ „Ruska“. Začnimo toraj! „Tudi mi si ne želimo vojske z Rusi, ne bo-

¹⁾ Primerjaj o tem tudi „Theologia Moralis“, auctore Dr. E. Müller, ed. 3. L. I. Vindobonae 1878, § 8, n. 10, pg. 33—36. Pisatelj.